

Bylo nás pět

Karel Poláček

Referát o knize, Gilbert Friedman 6.A

Bylo nás pět je půvabná knížka o partě pěti rošťáků z malého východočeského městečka zasazená do doby před první světovou válkou (což byla doba autorova dětství). **Pětice je složena z Petra Bajzy – syna obchodníka, Bejvala Antonína – vynálezce a Bajzova nejmilejšího přítele, soutěživého Čendy Jirsáka, umělecky nadaného Édy Kemlinka a rafinovaného Pepka Zilvara z chudobince, který si ví vždy rady a všude se dostane zadarmo.** Kniha je psána z pohledu Petra Bajzy, kluci spolu zažívají jedno dobrodružství za druhým například válčí s Habrováky (mimochodem na válečnou výpravu s sebou vezmou holky, i když jsou blbí a pořád se všemu smějou, aby táhly vozík s buchtami), dále zachraňují obyvatele při povodni, vydávají se do cirkusu atd. I když je každý úplně jiný, tak jim to spolu klapě a parádně se doplňují, na malou chvíli se sice rozdělí po nevydařeném pokusu prodávat vosí med, ale brzy skončí zase v partě.

Celá poslední čtvrtka knížky se odehrává na cestě a posléze přímo v Indii, kluci tam však nejeli, vše je horečná halucinace nemocného Bajzy. V poslední části příběhu tedy přibudou další výrazné divné postavy – slon Jumbo, Bajzův nový mazlíček, maharadža a jeho dcera, s níž se Zilvar na konci málem ožení... Příběh končí větou: „To se mně chce spát.“, kterou pronese uzdravený Petr Bajza.

Knížka je velmi vtipná – mísí se v ní spisovná čeština, archaismy, vulgární výrazy a slang. Byla dokonce zfilmovaná. Jediná negativní věc, která mne napadá je to, že ji její geniální autor napsal před deportací do Terezína a vydání v roce 1946 se již nedožil. Zemřel v Osvětimi 21. 1. 1945.

Kniha je plná lumpárem, hlavní hrdinové jsou v mém věku a hlásí neskutečné věci. Je prostě bezva, mám ji dokonce ve dvou vydáních. Jsem rád, že jsem byl „donucen“ si ji přečíst, protože jsem se už dlouho takhle nenasmál. Například tato scéna se odehrála před odjezdem kluků do Indie a skvěle ukazuje v jakém duchu se kniha nese.

„A mnoho jiných lidí přišlo, mezi nimi i Kozí Kuncka a pan Fajst. Pan Fajst nás nabádal, abychom v Indii dali každému slušné pozdravení, aby na nás Indové nepoznali, jaký jsme neřád. Zilvar pravil, že schválně nikoho nepozdravíme, a až se nás v Indii zeptají, čím jsme, tak že řekneme, že Fajstovi, pročez pan Fajst pravil, že jsme hulváti, a šel pryč.“

Šest hvězdiček z pěti.

Zdroj: email M. Vignerová

